

ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของวัฒนธรรมองค์กรและการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

พรทิพย์ ไชยประณีธาน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

กันยายน 2553

ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของวัฒนธรรมองค์กรและการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

พรทิพย์ ไชยประณีธาน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

กันยายน 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

RELATIONSHIPS BETWEEN TYPES OF ORGANIZATION CULTURE AND BEING
LEARNING ORGANIZATION IN SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF
PHRANAKHON SI AYUTTHAYA EDUCATION SERVICE AREA 1

PORNTIP CHAIPRANITHAN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master of
Education Degree in Education Administration
Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University
September 2010

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของวัฒนธรรมองค์กรและการเป็น องค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1
โดย	พรทิพย์ ไชยประณีธาน
สาขา	การบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.เกียรติ ศรีวิเชียร
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์กิตติพจน์ งามฉวี

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมพร แมลงภู)

.....กรรมการ
(ดร.เกียรติ ศรีวิเชียร)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์กิตติพจน์ งามฉวี)

.....กรรมการ
(ดร.ภูซงค์ วัฒนา)

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

.....อธิการบดี
(ดร.บุรพาทิส พลอยสุวรรณ)

กันยายน พ.ศ. 2553

พรทิพย์ ไชยประณีตชน. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของวัฒนธรรมองค์กรและ
การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา).
พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร.กิริติ ศรีวิเชียร, รองศาสตราจารย์กิตติคุณ งามฉวี

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของวัฒนธรรม
องค์กรและการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 1 กลุ่มตัวอย่างคือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 140 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น
แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการและมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการ
วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ
ขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

วัฒนธรรมองค์กร 8 ประเภท ได้แก่ ความเหลื่อมล้ำของอำนาจ การหลีกเลี่ยงความไม่
แน่นอน ความเป็นปัจเจกนิยม ความเป็นกลุ่มนิยม ลักษณะความเป็นชาย ลักษณะความเป็นหญิง
การมุ่งเน้นผลระยะยาว และการมุ่งเน้นผลระยะสั้น ร่วมกันมีความสัมพันธ์กับการเป็นองค์กรแห่ง
การเรียนรู้ โดยวัฒนธรรมองค์กรทั้ง 8 ประเภท สามารถกำหนดความผันแปรของการเป็นองค์กร
แห่งการเรียนรู้ ได้ร้อยละ 86 แต่เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ของวัฒนธรรมองค์กรแต่ละประเภทกับ
การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้โดยคุณลักษณะของวัฒนธรรมองค์กรประเภทอื่นให้คงที่ พบว่า
มีวัฒนธรรมองค์กร 5 ประเภท ได้แก่ ความเป็นปัจเจกนิยม ความเป็นกลุ่มนิยม ลักษณะความเป็น
ชาย ลักษณะความเป็นหญิง และการมุ่งเน้นผลระยะยาว ที่มีความสัมพันธ์กับการเป็นองค์กรแห่ง
การเรียนรู้ และเมื่อทำการคัดเลือกวัฒนธรรมองค์กรประเภทต่าง ๆ เข้าสมการพยากรณ์พบว่า
มีวัฒนธรรมเพียง 2 ประเภทเท่านั้น คือ วัฒนธรรมองค์กรประเภทการมุ่งเน้นผลระยะยาว และ
ลักษณะความเป็นชาย ที่เป็นค่าพยากรณ์ที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยวัฒนธรรมองค์กรทั้งสอง
ประเภทร่วมกัน สามารถกำหนดค่าความผันแปรของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ได้ถึงร้อยละ 85

Porntip Chaipranithan. (2010). **Relationships between Types of Organization Culture and Being Learning Organization in Schools under the Office of Phranakhon Si Ayutthaya Education Service Area 1.** Master Thesis, M. Ed. (Education Administration). Phranakhon Si Ayutthaya : Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. Advisory Committee: Dr. Kirati Sriwichian, Associated Professor Kittipot Ngamchawee.

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the relationships between types of organization culture and being learning organization in schools under the Office of Phranakhon Si Ayutthaya Education Service Area 1. The sample group consisted of 140 schools under the Office of Phranakhon Si Ayutthaya Education Service Area 1. The research instrument used to collect the data was a five points rating–scale questionnaire. Statistical analysis was multiple correlation and stepwise multiple regression analysis.

The research finding revealed that:

The eight types of organization culture are as follows: power distance, uncertainty avoidance, individualism, collectivism, masculinity, femininity, long term orientation and short term orientation in combination correlated to being learning organization. The eight types of organization culture could determine variances of being learning organization at 86 percent. However, the test of relationship of organization culture and being learning organization by controlling influences of other organization cultures found that there are five types of organization culture: individualism, collectivism, masculinity, femininity, and long term orientation that are related to being learning organization. The selection of various types of organization culture indicated that the long term orientation and masculinity cooperatively determined statistical significance at 85 percent of the variation in being learning organization.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ดร. กิรติ ศรีวิเชียร รองศาสตราจารย์กิตติพงษ์ งามฉวี ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่งตลอดมาของการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. วิชา ทรวงแสง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เจริญ แสนภักดี ดร. วีรภัทร ภัทรกุล ดร. ปฐมพงษ์ สุกเลิศ และผู้อำนวยการเฉลิมชัย อิ่มมาก ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ รวมทั้งให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องในการจัดทำเครื่องมือ ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สมพร แมลงภู๋ ดร.ภูซงค์ วัฒายุ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ให้แนวคิด ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ แนวคิดและประสบการณ์อันมีค่าแก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณผู้บริหารโรงเรียนและคณะครู ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ในการทดลองใช้เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะสำเร็จลงไม่ได้ถ้าไม่มี คุณดิเรก ไชยประณีธาน ผู้ให้ความรัก ให้กำลังใจ ตลอดจนดูแลและให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยเป็นอย่างดียิ่งเสมอมา รวมถึง ด.ช. ศุภณัฐ ไชยประณีธาน ด.ช. ณัฐพัชร์ ไชยประณีธาน ผู้เป็นแรงใจอันสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูคุณเวทิตาและอุทิศเป็นเครื่องสักการะแก่ดวงวิญญาณของนายเลื่อน คำวิชา นางช่อม คำวิชา พ่อและแม่ ผู้ให้ชีวิต และเป็นผู้วางรากฐานทางการศึกษาให้กับลูกเสมอมา

พรทิพย์ ไชยประณีธาน